

Verslag bijeenkomst vijf oktober 2017

PvdA bijeenkomst onder het motto **sterke dorpen, leefbare dorpen.**

Na een speelse introductie door Myra Eeken Hermans krijgt Ingrid Wagenaar het woord, zij werkt als teammanager Stads- en dorpscontacten bij de gemeente **Sud-West Fryslan**. Zij is oud raadslid en statenlid voor de Partij van de Arbeid.

In zuidwest Friesland heeft zij het **kernenbeleid** opgezet dat succesvol uitpakt. Toen deze nu erg grote Friese gemeente een aantal jaren geleden uit een fusie ontstond

was het een veelbesproken kwestie in de Friese dorpen: hoe voorkomen we dat we de nieuwe gemeente ons niet meer ziet staan?. Er waren veel lokale partijen die op dat gevoel probeerden in te spelen. Daarom moest het **kernenbeleid** een antwoord geven.

SW Fryslan kent intussen 63 dorpen, zes steden, waaronder Bolsward en Sneek. Voor het principe van het kernenbeleid maakt dat allemaal niet veel uit. **Waar bestaat dat kernenbeleid uit?**

Uitgangspunten:

1. elk dorp, elke stad, elke wijk heeft een **eigen ambtelijke coördinator/aanspreekpunt** bij de gemeente; bovendien een **eigen contactwethouder**
2. elke vereniging of wij belang moet zijn aangesloten bij de **kamer van koophandel**, wat dwingt tot transparantie en verantwoordingsplicht
3. elke vereniging die meedoet moet een **visie** schrijven: wat wil je bereiken.?
4. Er is een **kernenfonds** opgericht
5. elk dorp, elke wijk, elke deelnemer aan het kernenbeleid krijgt per jaar zo'n 1000 euro voor organisatiedoelinden. Daarover hoeft geen verantwoording te worden of afgelegd. Het gaan om een laptop, een cursus, congres. Et cetera
6. daarnaast is er **per jaar drie ton** beschikbaar voor allerlei kleine projecten die snel en efficiënt kunnen worden toegekend en uitgevoerd. Er is een bovengrens van 15.000 euro.
7. Het gaat hierbij niet om grote, structurele, dure projecten, maar steeds om kleinere maar evengoed belangrijke aanvragen vanuit het dorp zelf.
8. In de relatie tussen dorp en gemeente moet volgens Ingrid "**liefde, warmte en aandacht**" door klinken. Dat mag soft klinken, is het niet.

Achtergrond was die al genoemde angst in de dorpen: wij worden niet gezien. Om die reden heeft de werkgroep onder leiding van Ingrid Wagenaar een paar onorthodoxe maatregelen getroffen:

1. zo zijn er **smartphones** uitgedeeld,
2. de gemeente is **24 uur per dag zeven dagen** in de week bereikbaar.
3. Daarnaast zijn er allerlei andere communicatiemiddelen in gebruik genomen: een website, een brochure, kennismakingsgesprekken,
4. de gemeente bezoekt de jaarvergadering, er is natuurlijk nog steeds bestuurlijk overleg, de

5. contacten wethouder gaat regelmatig op pad en
6. de Raad wordt eens per jaar goed geïnformeerd.

Valkuilen: het gemeentehuis vreest controle kwijt te raken, daar moet de gemeente maar mee leren leven. Vertrouw op de burger, die gaat verantwoord om met deze ruimte. Een andere angst was die voor **precedentwerking**, als dorp X bedrag krijgt, dan zal dorp Y ook zo'n bedrag verlangen. Dat is niet zo verlopen. Volgens Wagenaar is er in de afgelopen jaren nog geen een bezwaarschrift ingediend.

Leerpunten in zuidwest Friesland zijn: de verenigingen bestaan uit vrijwilligers, die soms wel en soms wat minder hard lopen. Daarom draait het om maatwerk, geduld en herhaling. Een ander punt is dat het in de steden Sneek en Bolsward om andere problematieken gaat dan in de dorpen. Heel belangrijk is dat de dorpen en kernen **vertrouwen** hebben gekregen in de nieuwe aanpak en dat de raad de manier van werken zeer gewaardeerd.

De afgelopen twee drie jaar zijn de dorpen verder gaan samenwerken, middels **clustering**. De dorpen realiseren zich zo dat sommige voorzieningen kwetsbaar blijven. In goede samenwerking is er wellicht toch nog wat mogelijk.

Elly Pastoor, wethouder dorpenbeleid en nog veel meer, en Grootegast.

De nieuwe gemeenten Westerkwartier zal vanaf 2019 zo'n 62.000 inwoners hebben. We moeten ons realiseren dat het om een **grote gemeente** gaat, de tweede gemeente van de provincie qua inwoneraantal. Daarin liggen zo'n 41 dorpen. Hoe organiseren we dingen zo dat één plus één drie is?

Kerk van Elly' s verhaal is dat zij ervoor pleit heel veel samen te werken met de mensen in de dorpen, werk **vraaggericht**; zet dorpsverenigingen aan het werk. De rol van de wethouder in de gemeente is die van aanjager, faciliteren en verleider. Elly: *„ik ben een soort politieke opbouwwerker, dat vind ik ook heel leuk”*.

De communicatie verloopt via de wethouder, de dorpencoördinator en dorpsbelangen verenigingen. In Grootegast is er een dorpen coördinator voor de zeven dorpen, in dit geval in de persoon van de communicatieadviseur.

Elly somt een aantal projecten op waar in Grootegast aan wordt gewerkt: samenwerking met dorpsbelangen in Doezum, samenwerking t.b.v. het project **Tasmandorp** in Lutjegast, Peebos in Doezum / Opende, het project de Rotonde in Niekerk.

Het werkbudget bestaat uit 40.000 euro verdeeld over zeven dorpen; er is 10.000 euro aan direct geld beschikbaar.

Kern: creëer **eigenaarschap** bij de dorpsverenigingen: dorpen moeten zich eigenaar voeren van een eigen ruimtelijke omgeving. *‘Zo moeten we als Partij van de Arbeid gaan werken’*.

Gerard Zeeman, bestuurslid van de Stichting dorpshuis rotonde in Niekerk.

Zeeman vertelt hoe de stichting erin geslaagd is om dorps huis de Rotonde van Niekerk een nieuwe impuls te geven. Doelstelling van de stichting is de leefbaarheid van het dorp te bevorderen en daarbij past een dorps huis natuurlijk wonderwel. Het dorps huis wordt verpacht, daarnaast zijn er andere inkomsten zodat structurele subsidies niet nodig zijn. Wel ontstond er recentelijk een tekort door het verdwijnen van de plaatselijke OB. Maar met behulp van allerlei externe fondsen is het bestuur erin geslaagd bijna twee ton bijeen te krijgen voor een noodzakelijke opknapbeurt en tevens **verduurzaming** van het pand. Het nieuwe pand wordt **energieneutraal**. Een onderligger voor het project was de dorpsvisie.

Boodschap is dus, heb vertrouwen in dergelijke lokale, sociale ondernemingen, al zal het niet in elk dorp lukken om een vergelijkbaar project te realiseren.

Nico Boele, teamleider van Staatsbosbeheer.

Boele opent met een mooie citaat over het Westerkwartier, dat **“tussen zand en klei ligt het Westerkwartier, een streek die geen Groningen en geen Friesland is, maar alleen zichzelf”**.

Boele liet een kaart zien van het Westkwartier met een aantal groene corridors: natuur en open landschappen. Hij benadrukt dat deze niet allemaal van Staatsbosbeheer zijn, maar gedeeld eigendom van Staatsbosbeheer en van de bewoners van ditkwartier. Hij spreekt daarbij over *spiritueel eigendom*. Het landschap is van de mensen. Een sterk dorp is in zijn visie een dorp met een landschap. Zijn *herfstige* vuistregel daarvoor is

1. herken die waarde
2. erken de rol van die bewoners
3. regie is belangrijk
4. faciliteert projecten,
5. samenwerking is belangrijk

Een belangrijke partner voor Staatsbosbeheer zijn daarbij vrijwilligers, bijvoorbeeld van de Stichting de Zeilen die veel van het onderhoudswerk verrichten aan verschillende natuurprojecten en daarmee een zinvolle dagbesteding hebben.

Discussie gaat onder meer in op de rol van vrijwilligers en de mate waarin die nog het te vinden zijn. Een andere vraag betreft de dorpen die geen initiatieven nemen. Volgens Elly is thans slim om in sommige gevallen organisaties te helpen ontstaan als er zich een probleem voordoet dat het enige mobilisatie leidt.

Samengevat:

1. laat dorpen veel zelf doen en op eigen initiatief
2. het college moet overal naartoe en kennis van nemen
3. spiritueel eigendom van het landschap
4. vertrouwen zet mensen in de goede stand.